

Jana
Karšaiová

Zamatový rozvod

preložila
Eva Mesárová

„Bola, povedzme, beznádejnou
zajatkyňou vlastných koreňov.“

Aleksandar Hemon

Keď vošla do Bratislavy, tak ako vždy aj tentokrát sa jej zmocnil pocit, že je to naposledy. Odignorovala ho a automaticky nasledovala smerové tabule do Dúbravky, svojej štvrte.

Pozdĺž cesty si všimla dva nové nočné kluby, dievčatá na billboardoch sľubovali zábavu a diskrétnosť. V jednej z tých budov ako dieťa cvičila každý utorok melodické stupnice a potom sa pohrúžila do Chopinových alebo Bachových prelúdií.

Pri nesprávnej note ju učiteľka Csaková udrela pravicou po dlani, zdola nahor, ruka lietala vo vzduchu ako vystrašený vták. Na hodinách klavíra sa naučila znášať bolesť bez mihnutia oka.

Ponad ich dom, ktorý stál na konci starej Dúbravky, sa týčil vyšší panelák, a tak k nemu slnečné lúče neprenikli. Cez múry domu bolo počuť zvučku večerných televíznych novín. Dvere jej otvorila matka, pozrela sa na ňu, potom za ňu dole na ulicu, akoby niekoho hľadala. Katarína sa usmiala a matka ju objala: voňala roztláčeným cesnakom. Ona jej objatie neopätovala, jednou rukou držala kufor

a druhú mala spustenú pri tele. Matka sa teda odtiahla a povedala: „Pod', zohrejem ti večeru,“ a zmizla. Spoza dverí kúpeľne vyšiel otec, položil jej ruku na rameno a držal ju tam dlhšie ako obyčajne, Katarína k nemu pričuchla, nevoňal ničím.

„Si stále krajšia! Ideš so mnou?“ spýtal sa jej otec na druhý deň.

Oblečenú mal veľmi hrubú zimnú bundu, ktorú na ňom ešte Katarína nevidela, možno to bol matkin nápad. Na hlave mal čiernu šiltovku, no temeno hlavy mu nezahaľovala. Zopakoval otázku: „Ideš so mnou?“

Katarína sa mu pozrela do očí, potom prikývla a zakričala smerom do kuchyne „my teda ideme“. Vonku ho dobehla. Chodník bol mokrý, posypaný hrubými kryštálmi soli.

„Kam ideme?“ spýtala sa ho Katarína.

Jozef natiahol ruku, ukázal jej žltú sieťovú tašku, usmiala sa naňho a dostala chuť sa k nemu pritúliť.

Na Terasе videla nové obchody. V časoch komunizmu bola Terasa nákupným centrom s potravinami na prízemí. Po osemdesiatom deviatom sa budova rozdelila na niekoľko menších častí. Teraz sa volala Jednota, ceduľa zakrývala takmer celý nápis *Potraviny* vyrytý do sivej omietky.

Rad bol dlhý, Jozef žmurkol na dcéru: „Neboj, kúpime nejakého riadneho.“

Na lavičke sedela žena s obrovským bruchom a pozorovala deti, čo hĺbili jamu do piesku vlhkého od snehu. Jedno z nich zarylo príliš hlboko, a keď vytiahlo lopatku, piesok vystrelil tomu druhému do tváre. Reakcia sa dostavila okamžite. Žena niečo zavrčala a deti prestali.

Postupovali v rade dopredu, pomalé plynutie krokov, stopy ostatných. Katarína vedela čakať v rade, naučila sa to

ako malá, na všetko sa stáli dlhé rady: na mlieko, na chlieb, na topánky, v rade sa čakalo u doktora alebo v škole, keď sa išlo cez prestávku von.

„Veselé Vianoce!“

„Veselé Vianoce aj vám, pán profesor!“

Na Jozefa sa usmial predavač rýb v zelenej zástere špinavej od krvi a šupín. Jozef si narovnal šiltovku tak, že bola ešte viac nakrivo, a obrátil sa k dcére.

„Chceme nejakého veľkého, však, Katka?“

Katarína sa zahľadela do kade, potom ukázala na chrbát, ktorý sa hmýril tesne pri kraji.

Muž spustil podberák, stačil mu jediný pohyb a vytiahol ho aj s veľkým lesklým kaprom. Hodil ho do sita, ručička na váhe vystrelila:

„Štyri kilá, pán profesor.“

Jozef spokojne zopakoval: „Štyri kilá!“

Katarína si pomyslela, že tolko môže vážiť novorodenec.

Predavač rýb sa spýtal, či ho chcú živého, a zabalil ho do novinového papiera. Teraz ich už predávali aj vypitvané, ale matka si potrpela na tradície. Kapor pristál v očkách Jozefovej žltej sietovky.

Pred návratom sa Katarína chcela zastaviť v supermarkete. Vnútri bolo teplo, cez sklo videla, ako otec kope špičkami čižiem o chodník. Poponáhľaj sa, akoby jej chcel povedať, ten kapor potrebuje vodu.

Hoci nepotrebovala nič kúpiť, aj tak vošla. Prišla na to v Prahe: v supermarketoch sa cítila ako doma. Mohla by zobrať bonboniéru, sviečky s vôňou lesa, vianočné obrúsky alebo medovinu.

„Kati?“ začula svoje meno.

Viera tlačila vozík s piatimi vreckami múky a dvoma veľkými kartónmi vajec. Jej krátke vlasy vyzerali, akoby ich mala na hlave prilepené, asi si práve sňala čiapku.

Katarína zvesila plecيا, začala sa hrať s bežcom na zipse a zamrmlala: „Kolkó ich je?“

„Čože?“

Katarína ukázala na vajíčka.

„Šesťdesiat,“ povedala Viera.

„Potrebujes šesťdesiat vajec?“

„Sú v akcii, beriem aj mame. A áno, potrebujem ich.“ Boli v uličke s liehovinami. Viera k nej posunula vozík a dívala sa veľmi pozorne. „Snažila som sa s tebou spojiť. Myslela som, že mi zavolaš späť.“

Katarína nespustila pohľad z nákupu. „Naozaj by som nevedela čo s nimi,“ povedala.

Viera zmĺkla, pohľadila jednu z bielych škrupiniek, akoby ju chcela odškodniť za prijatú urážku. „Dnes večer budeme u mňa ako vždy, ak chceš...“

„Kto?“

„Príde Daniela.“

„A Mirka?“

„Pred tromi mesiacmi porodila.“

„Ach, áno, jasné.“

Katarína kývla hlavou smerom k pokladniám.

Viera prikývla a posunula vozík. „Evžen príde na Silvestra za tebou?“ spýtala sa.

„Nie.“

Chvíľu sa zdalo, že Viera ešte na niečo čaká, možno na

nejaké dodatočné vysvetlenie, no potom zahlásila: „Ja odchádzam tridsiateho, na Silvestra sa vraciam do Talianska.“
Dotkla sa nosa, čo robievala, keď jej niečo nebolo po chuti.

Aj Katarína mala odísť, s Evženom. Naplánovali si cestu vlakom do Barcelony.

Pot na chrbte jej pripomenul kapra a otca, stál vonku, hľadal ju za sklom a spolu s ním sa knísala aj žltá sieťovka. Rýchlo sa s priateľkou rozlúčila. Medzi posuvnými dverami pocítila teplo zvnútra, chlad zvonka a začula Vierin krik: „O ôsmej, podľa Tradície.“

„Jasné, o ôsmej,“ zašepkala Katarína.

Doma Katarína niekoľkokrát opláchla vaňu a vyschnutou špongiou sa snažila odstrániť najväčšie škvrny: „Môžeš.“

Jozef položil kapra na dno, vyslobodil ho z novinového papiera, potom upchal vaňu štuplom a pustil vodu. Prúd vody dopadal na žltkastú stenu. Katarína si sadla na jej okraj, ako to robievala, keď bola malá, vložila ruku do studenej vody a dotkla sa kapra. Nehýbal sa, len otváral papuľku a lapal po vzduchu. Zdalo sa jej, že vidí malé pršteky, čo ho ohmatávajú, hladkajú, špliechajú naň vodu, a pritom počuje prenikavý piskot a smiech. Zdalo sa jej, že na hlave cíti ockovo pohladenie.

„Nechám ťa s ním,“ povedal otec, keď odchádzal z kúpeľne a zatváral dvere.

Katarína zostala pri kaprovi. Jemne sa ho dotkla a kapor začal vo vani hneď plávať. Potom odtiahla ruku a pozorovala ho.

Keď matka otvorila dvere a povedala: „Už je čas,“ Ka-

tarína sa opierala o okraj ako o kľáčadlo. Matka vybrala štupeľ, postavila sa a nakázala Jozefovi, aby jej ho doniesol do kuchyne. Čakal, kým časť vody odtečie, kapor sa mykal ako hladný novorodenec a Jozef ho chytil do utierky.

Z kuchyne sa ozvala tupá rana, potom ďalšia a ešte jedna. Otec vyšiel s prázdnu utierkou v ruke, Katarína sa naňho usmiala a on zdvihol plecيا.